

forflag. De Indvendinger, der kunne reises mod en saadan Maade at skaffe Indtægt paa, vilde derimod ikke kunne gjøres gjældende; naar man kunde finde en Indtægt, som nu er henlagt til et helt andet Sted, og overføre denne til Støtte for den frivillige Fattigforsørgelse, og det forekommer mig, at herved ledes Tanken hen paa den Del af Brændevinsafgiften, der nu tilfalder Statskassen; og som udgjør et Beløb af ca. 50,000 Rd. (Berg: Det er en ren Bagatel). Det er ingen Bagatel, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds siger, navnlig naar man sammenholder den med de Indtægtskilber, der skulde aabnes efter § 75, thi de ere snarere Bagateller. Hvis denne rige Indtægtskilde kunde henlægges til disse Kasser, vilde der navnlig for Kjøbstæderne være Tale om Midler af en ikke ringe Betydning. For Statskassen har denne Indtægt meget Lidt at sige, og under den nuværende gunstige finansielle Tilstand synes der ikke at være stor Indvending at gjøre derimod, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale dette Forflag til det Udvælgs Opmærksomhed, der jo vil blive at nedsette. — Et vigtigt Spørgsmaal bliver det lige over for et saadant Forflag til en Fattiglov, om det virkelig tilfredsstillende Forordninger, som i Humanitetens Navn maa stilles til det, thi det vilde jo være uheldigt, om man skulde henvise Humanitetens Forordninger til det frivillige Fattigvæsen og mente, at de ikke havde Noget at gjøre i det kommunale Fattigvæsen. Det have de dog ganske sikkert; men, vel at mærke, ikke Alt, hvad der melder sig i Humanitetens Navn, behøver at være rigtig. Dette Spørgsmaal opstaaer lige over for forskjellige Bestemmelser i Forslaget; og navnlig naar Talen er om, hvorvidt det kunde lade sig gjøre at bestemme, at den Hjælp, der bliver idet som Sygehjælp, ikke skal betragtes som egentlig Fattighjælp og da navnlig ikke skal have Fortabelse af de politiske Rettigheder til Følge, en Tanke, som det ærede Medlem for Marhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) gjentagne Gange har gjort sig til Talsmand for. Dette Spørgsmaal kommer ogsaa let frem, naar man gennemløser Indholdet af de nye Bestemmelser, som Ministere har bragt i Forlag i §§ 71 og 72; maasse paa- virket af en Ansdning, der under Sagens Behandling forrige Gang fremkom fra det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Kosob). Først maa man da spørge, om det vil kunne lade sig forene med Grundloven at give en saadan Bestemmelse, og navnlig, om det kunde lade sig gjøre at bestemme, at Sygehjælp ikke skal betragtes som Fattighjælp. Jeg har megen Agtelse for de Indvendinger, der, hentede fra en skarp Fortolkning af Grundloven, ere gjorte gjældende herimod, men det forekommer mig dog, at det nok maatte kunne siges, at Lovgivningen til enhver Tid maa kunne bestemme, hvad der skal betragtes som Fattighjælp og have de i Grundloven fastsatte Virkninger. I alt Fald er det sikkert, at, hvis man kan give saa-

danne Bestemmelser, som indeholdes i §§ 71 og 72 — og der er ikke let Nogen, som ved at læse disse udførlige Bestemmelser igjennem, skulde komme i Tanke om noget Grundlovsstridigt ved dem — saa maa man ogsaa i al Almindelighed kunne bestemme, at Sygehjælp skal udelukkes fra Begrebet Fattighjælp. Men fordi jeg hylder den Anskuelse, at der ikke fra Grundlovens Side vil være Noget til Hindre, saa følger ingenlunde deraf, at det efter min Mening skulde være tilraadeligt. Alle ere enige om, at, hvad der skal frem, er Selvhjælp, og at navnlig Sygekasserne have en overordentlig stor Betydning, naar man blot kunde skaffe dem Indgang, navnlig ogsaa i Landkommunerne. Nu ville vistnok mange Medlemmer have gjort den Erfaring, at det allerede under de nuværende Forhold er noget vanskeligt at skaffe saadanne nyttige Kasser i Gang, fordi Folk gjøre den Betragtning gjældende, at skulde Uheld indtræffe eller Sygdom ramme, vil Sognekommunen være forpligtet til at hjælpe, og saa veed man ikke, hvorfor man skulde give Penge til. En saadan Indvending kan under de nuværende Forhold imødegaaes med en Appel til Vedkommendes Selvfølelse og Kærlighed, idet man gjør gjældende, at saa ophører han at være en selvstændig Mand ved at modtage en saadan Understøttelse og kommer i Klasse med Fattiglemmer; men hvis man gif hen og gav en Bestemmelse om, at saadan Hjælp ikke skulde have Indflydelse paa Vedkommendes Rettigheder, navnlig politiske Rettigheder, ser jeg ikke rettere, end at saa var Svaret opgiivet, og at man saa næsten kunde lukke Sygekasserne. De Bestemmelser, der indeholdes i de to omtalte Paragrafer, kan jeg derimod ikke have nogen Indvending imod, men maa dog tilføje, at stor praktisk Betydning vilde disse Bestemmelser ikke faae. De anbefales i Humanitetens Navn, og der kan ikke af praktiske Hensyn gjøres videre Indvending imod dem; men de faae ikke stor praktisk Betydning, thi Folk, der ere saa forsynlige og ordentlige, at de gjøre Indskud i Alderdoms- og Sygekasser, faar det egentlige Fattigvæsen ikke let at gjøre med; skulde de komme i Trængsel — det kan jo hendes — vilde de blive hjulpsne ad anden Veie, og navnlig ad Frivillighedens Veie. Jeg skal i det Hele tillade mig at minde om, at den Mand, der har været Sjælen i den nedsatte Kommission, og for hvis Kendskab og varme Interesse i disse Forhold jeg har den største Agtelse, nemlig Stiftsphysikus Krebs, atter og atter har advaret ikke imod Humaniteten, men imod den Humanitet, som han kalder sentimental, og jeg tror, at der heri indeholdes et sandt Ord, som vi skulde lægge os paa Hjertet.

Jeg skal nu tillade mig nogle Bemærkninger om Forsørgelsesstedet. Det oprindelige Forflag fra Kommissionen og ligeledes det oprindelige Forflag fra Regjeringen havde stillet Fødestedet frem som det principielle. Landsthinget gif tilbage til